

FAZLI BULUT
MEKSİKA
BÜYÜLÜ ÜLKE

—
Gezi
—

Fazlı Bulut, 1964 yılında Pertek'te (Tunceli) doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdikten sonra Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu'na girdi. Burada çalışırken ABD'ye gidip New Hampshire College'da iktisadi kalkınma alanında master yaptı. Döndükten sonra çeşitli kamu ve özel sektör kuruluşlarında üst düzey yönetici olarak çalıştı.

Profesyonel hayatının yanında, farklı coğrafyalarda pek çok ülke gezdi. Bu gezilerini anlatan *Hindistan Seyahatnamesi* (Favori Yayınları, 2013), *Suriye ve Ürdün Seyahatnamesi* (Favori Yayınları, 2014), *İRAN Gül Bülbül ve Şiir Ülkesi* (Doğan Kitap, 2017), *TİMBUKTU Uzak Bir Düşe Yolculuk* (Cumhuriyet Kitapları 2020) kitaplarını yazdı.

Çeyrek yüzyıldan daha uzun bir süredir yollarda olan Fazlı Bulut, kelime ve hatıra biriktirmeye devam ediyor.

DOĞAN YAYINLARI TARAFINDAN YAYIMLANAN DIĐER KİTABI

İran Gül Bülbul ve Şiir Ülkesi

MEKSİKA

Büyüli Ülke

Yazan: Fazlı Bulut

Editör: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Kapakta ve kitapta yer alan görseller yazara aittir.

1. baskı / Nisan 2023 / ISBN 978-625-8474-41-1

Sertifika no: 44919

Kapak ve sayfa tasarımı: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Meksika Büyülü Ülke

Fazlı Bulut

İçindekiler

Önsöz	13
Meksika	15
Meksika Kronolojisi	21
México, Saraylar Şehri	27
Aztekler	30
Meksika'nın İşgali ve Sömürgeleştirilmesi	35
Zócalo, Anayasa Meydanı	48
Metropolitan Katedrali	52
Meksika Murelizmi ve Ünlü Murelistler	57
Diego Rivera	59
José Clemente Orozco	62
David Alfaro Siqueiros	65
Milli Saray	67
Büyük Tapınak	71
Zócalo'da Conchero Dansçıları	75
Sokak Sanatı	80
Santo Domingo Kilisesi ve Meydanı	82
Chile en Nogada Yemeği	84
Madero Caddesi	86
Iturbide Sarayı	87
San Francisco Kilisesi	92
Çinili Ev	93
Latin Amerika Kulesi	97
Osmanlı Saat Kulesi	99
Güzel Sanatlar Sarayı	102
Alameda Parkı	107

Postane Sarayı	109
Mariachi Müziği, Garibaldi Meydanı ve Tekila Müzesi	112
Reforma Caddesi	121
El Caballito, Küçük At Heykeli	124
Christopher Columbus Anıtı	126
Kayıp İnsanlar ve Iguala Olayı	127
Cuauhtémoc Anıtı	132
Bağımsızlık Anıtı	136
Avcı Diana Çeşmesi	139
Işık Kulesi Anıtı veya Yolsuzluk Anıtı	141
Chapultepec Parkı	143
Meksika-Amerika Savaşı ve Kahraman Çocuklar Anıtı	145
Chapultepec Kalesi	150
Ulusal Antropoloji Müzesi ve Aztek Güneş Taşı	154
Coyoacán	160
Frida Kahlo, Renklerin ve Acıların Tanrıçası	165
Lev Troçki, Sürekli Devrimci Sürekli Mülteci	176
Havana Café, Hasta Siempre Commandante.....	185
Üç Kültür Meydanı	189
Tlatelolco Kalıntıları	190
Santiago Kilisesi	191
Tlatelolco Katliamı	192
Guadalupe Bakiresi ve Bazilikası	198
Meksika Devrimi, Devrim Anıtı ve Müzesi	204
Xochimilco, Çiçekli Tarlalar Ülkesi	214
Teotihuacán, Tanrıların Doğduğu Yer	219
Tula, Tolteklerin Başkenti	227
Dolores Hidalgo, Ulusal Bağımsızlığın Beşiği	233
Miguel Hidalgo ve Meksika Bağımsızlık Savaşı	234
José Alfredo Jiménez, Meksika'nın Orhan Babası	241
Guanajuato	245
Guanajuato Bazilikası	246
Juárez Tiyatrosu	249
Alhóndiga de Granaditas, Tahıl Ambarı	252
Cantina, Bir Meksika Klasığı	255

Mumya Müzesi.....	258
Ölümler Günü	259
Öpücük Sokağı.....	263
Diğer Yerler	265
Morelia, Pembe Şehir	271
Katedral.....	273
Valilik Sarayı	275
José María Morelos	277
Şehir Merkezi.....	280
Morelos'un Doğduğu Ev.....	280
Morelos Evi.....	281
Eski Adalet Sarayı	282
Michoacano Bölge Müzesi ve San Nicolás Üniversitesi.....	282
Gül Bahçesi.....	285
Güller Konservatuvarı	286
Quinceañera, Kızların Çocukluktan Genç Kadınlığa Geçişi.....	287
Su Kemerı.....	290
Guadalupe Kilisesi	293
Aşk Sokağı.....	295
Tarasca'lılar Çeşmesi	297
Guadalajara, Batının İncisi	303
Katedral.....	305
Valilik Sarayı	307
Jalisco'lu Ünlü İnsanlar Anıtı	310
Degollado Tiyatrosu.....	312
Mariachi Meydanı	314
Hospicio Cabañas, Bir Sevgi ve Şefkat Yuvası.....	316
Aziz Juan de Dios Pazarı.....	319
Tekila, Meksika İksiri.....	322
Los Mochis ve El Chepe Tren Yolculuğu	331
Meksika'nın Kanayan Yarası, Uyuşturucu.....	335
El Chepe Tren Yolculuğu	339
Chihuahua	347
Katedral.....	349
Pancho Villa, Meksika Devrimi'nin Haylaz ve Haşarı Kahramanı	351
Valilik Sarayı	359

La Antigua Paz Cantina'sı	362
Juárez Müzesi	364
Chihuahua Müzesi	365
Veracruz	371
Veracruz'da Yılbaşı	372
Katedral	374
Sahil Bulvarı	375
Lázaro Cárdenas, Meksika Devrimi'nin Son Devrimcisi	377
San Juan de Ulúa Kalesi	383
Gran Café de la Parroquia	386
Tlacotalpan, Gökkuşığı Renkli Şehir	391
Puebla	401
Katedral	403
Palafoxiana Kütüphanesi	406
Amparo Müzesi	409
El Parián, El Sanatları Çarşısı	412
Devrim Müzesi	413
Kuklalar Evi	415
Puebla'ya Özgü Üç Özel ve Güzel Şey	417
Mole Poblano	417
China Poblana	419
Talavera Çiniciliği	422
5 Mayıs Zaferi	424
Üç Kral Günü Kutlaması ve Puebla Belediye Başkanı	427
Cholula	433
Büyük Cholula Piramidi	436
Deva Bakiresi Kilisesi	438
Bereket Dansı ve Uçan Dansçılar	441
Cuernavaca, Ebedi Bahar Şehri	447
Şehir Meydanı	448
Cortés Sarayı	450
Borda Bahçesi	453
Katedral	457
Robert Brady Müzesi	459
Chinelo Dansı	463

Emiliano Zapata, Toprak ve Özgürlük	467
Xochicalco	477
Oaxaca	483
Şehir Meydanı	485
Katedral	486
Valilik Sarayı	487
Benito Juárez, Meksika'nın Yeniden Kurtuluşu ve Kuruluşu ..	488
Guelaguetza Dansı	496
Santo Domingo Kilisesi	498
Oaxaca Kültürleri Müzesi	502
Etnobotanik Bahçe	505
Rufino Tamayo Müzesi	509
Pazarlar, Mole ve Çikolata	511
Monte Albán, Bulut İnsanlarının Şehri	515
Alebrije, Sıra Dışı Yaratıklar	519
Nihayet Çekirge Yiyorum	520
Santiago Apóstol Manastırı	521
Çömlekçilik Sanatı	524
Dünyanın En Büyük Ağacı	526
Cenaze Evini Ziyaret	528
Tlacolula Pazarı	530
Pulque, Tanrıların İçkisi	534
Oaxaca'dan Gözlemler	536
Zapatistlerin Seçim Mitingi	540
San Cristóbal de las Casas, Bulutların İçindeki Yer	543
Adım Adım San Cristóbal	544
Maya Tıp Müzesi	555
Lacandón Yerlilerine Adanmış İki Hayat	558
Zapatist İsyan	564
Dünyada Benzeri Olmayan Bir Kilise, San Juan Bautista	568
Palenque	575
Mayalar	576
Antik Palenque	581
Yaxchilán	589
Bonampak	595

Campeche	601
Şehir Merkezi.....	602
Surlar.....	606
San Miguel Kalesi.....	608
Campeche Karnavalı.....	610
Edzná.....	614
Mérida	619
Katedral.....	620
Valilik Sarayı.....	623
Belediye Sarayı.....	625
Montejo Evi.....	626
Toná Sanatı ve Sergisi.....	629
Şehirden Kısa Notlar.....	630
Maya Müzesi.....	633
Montejo Bulvarı ve Anavatan Anıtı.....	636
Uxmal.....	639
Kabah.....	644
Mérida Festivali ve Karnavalı.....	646
Hacienda.....	650
Cenote, Yucatán'ın Su Kaynağı.....	652
Chichén Itzá, Su Büyücülerinin Şehri.....	654
Kukulcán Piramidi.....	656
Top Oyunu Sahası.....	658
Tzompantli, Kurukafa Platformu.....	660
Kutsal Cenote.....	662
Savaşçılar Tapınağı.....	662
Gözlemevi ve Yüksek Rahip Tapınağı.....	663
Cancún	665
Tulum.....	668
Kadınlar Adası ve Karnaval Fotoğrafçılığım.....	671
Yeniden México ve Murel Hazinesi.....	675
Bir Meksika Klasığı, Deprem.....	680
Okuma Listesi	681

Önsöz

Latin Amerika'nın en büyük ülkelerinden biri olan Meksika, uzun tarihi, kolonyal şehirleri, zengin kültürü, pek çok uygarlıktan miras kalmış antik kalıntıları, karnavalları, biyoçeşitliliği, sahilleri, plajları, değişik iklim özellikleri, yemekleri, kaktüsleri, çölleri ve sıcağıyla çok güzel ve cazip bir ülke. İnsanları sıcak, samimi, içten ve misafirperver. Hem Kuzey hem de Güney Amerika'da Meksika kadar tarihi, kültürel ve ekolojik zenginliğe ve çeşitliliğe sahip bir başka ülke yok. UNESCO tarafından Dünya Mirası sayılan yerler bakımından Meksika Amerika kıtalarında birinci, dünya ölçeğinde ise yedinci sırada.

Büyük şair Turgut Uyar "Geyikli Gece" adlı şiirinde, "Üç güvercin görsek Meksika geliyordu aklımıza" diyor. Meksika'ya gitme fikrini zihnimde yeterince olgunlaştırdıktan sonra gördüğüm tüm kuşlar aklıma Meksika'yı getirdi.

2017 sonu ve 2018 başında, toplam 50 gün süren ilk seyahatimi gerçekleştirdim. Meksika'yı gördükten sonra tek seyahatle yetinmem mümkün değildi. Üstelik görmek isteyip de göremediğim birkaç yer kalmıştı. Gerek bazı yerleri daha ayrıntılı gezebilmek gerekse ilk seyahatimde gidemediğim bazı yerlere gitmek için 2019 sonu ve 2020 başında 32 gün süren ikinci Meksika seyahatimi yaptım.

Toplamda 82 gün süren iki seyahatim sırasında; otobüsle 11.610, trenle 673, feribotla 146, uçakla 2.609 km olmak üzere toplam 15.038 km yol yaptım. Araçla yaptığım yol dışında, akıllı telefonumun ölçümüne göre; 1.495.556 adımda 816 km yürüdüm ve tamamına yakını piramitler olmak üzere, 738 kat merdiven

çıkıp indim. Ancak Meksika'nın tamamını gezdiğimi söylemem mümkün değil. Zaten Meksika'nın tamamını gezmek için Pablo Neruda'nın deyimiyle, sekiz ayaklı deniz ejderhası olmak gerek.

Bu seyahatler sırasında eski-yeni 20 şehre gittim. Gittiğim yerlerle ve insanlarıyla ilgili pek çok hikâye okudum, dinledim ve öğrendim. Her yerin, her şeyin ve herkesin kendine özgü bir hikâyesi vardı. Bu kitapta büyük bir keyifle öğrendiğim bu hikâyeleri, kendi gözlem, düşünce ve duygularımla birleştirerek anlatmaya çalıştım.

Gezi kitabı yazmak, seyahatin masa başında devam eden halidir. Meksika'yı gezmek de yazmak da benim için tutkulu bir aşk gibiydi. Her ikisinin de bitmesini hiç istemedim.

Seyahat esnasında yardım istediğim herkes elinden geldiğince yardımcı oldu. Gerek bu isimsiz amigo ve amigalara, gerekse hem gezme hem de yazma aşamasında önemli yardım ve desteklerini gördüğüm Meksikalı dostlarım, Ana Maria Sanchez'e, Renée Salas'a, Claudia Contreras'a ve Mario Chaparro Altamirano'ya çok teşekkür ederim. *Muchos muchos gracias.*

Meksika

Meksika, Kuzey Amerika'nın güneyinde yer alan 1.972.550 km² yüzölçümüne sahip bir Latin Amerika ülkesi. Ülkenin komşuları kuzeyde Amerika Birleşik Devletleri, güneydoğuda Guatemala ve Belize. Meksika'nın hem Atlantik hem de Pasifik Okyanusu'na kıyısı var.

Ülkenin tam ismi Meksika Birleşik Devletleri. İspanyolcası, Estados Unidos Mexicanos. Bu, çok da yaygın kullanılan bir isim değil. Ülke herkes tarafından sadece Meksika olarak biliniyor ve anılıyor. Nahuatl dilinde Meksika (México), Azteklerin yönetici ahalisinin ismi olan "Mexica"dan geliyor. Aztekler Mexica'lılar olarak da anılıyor. Nahuatl Azteklerin konuştuğu dil. Bugün de Orta Meksika'nın çeşitli bölgelerinde, çok yaygın olmasa da Nahuatl dilini konuşan yerliler yaşıyor. Öte yandan Mexica kelimesinin "Ay'ın merkezi" anlamına geldiğini söyleyenler de var. Bunlara göre kelime, Azteklerin başkenti Tenochtitlán'ın Ay'a göre konumunu ifade ediyor.

Meksika 1521 yılında, Hernán Cortés önderliğindeki İspanyollar tarafından işgal edilip sömürgeleştirilmiş. Bu dönemde ülke "Yeni İspanya" yani Nueva España olarak anılıyor. Tam 300 yıl İspanyolların işgalinde kalan ülke, 1821 yılında bağımsızlığını kazanmış. Bağımsızlıktan sonraki 100 yıl içinde sayısız askeri darbe, pek çok iç savaş, birkaç savaş, işgal ve devrim yaşayan Meksika, nihayet 1920'de istikrarı yakalamış ve bu tarihten sonra ülke her anlamda zapturapt altına alınmış.

Ülke, bağımsızlıktan sonra pek çok askeri darbeye sahne olmuş. 1950-60-70'li yıllarda Latin Amerika ülkelerinde sürekli as-

keri darbe olurken, Meksika'da en son askeri darbe 1920 yılında yaşanmış. 1929 yılında kurulan ve daha sonra iki defa isim değiştiren bugünkü Kurumsal Devrimci Parti, 2000 yılına kadar aralıksız 71 yıl iktidarda kalmış. Bu yönüyle de dünyada Sovyetler Birliği ve Çin Komünist Partilerinden sonra en uzun süre iktidarda kalan üçüncü parti unvanına sahip. 2000 yılında, ilk defa, muhafazakâr Milli Hareket Partisi (Partido Acción Nacional-PAN) adayı ve Coca-Cola'nın Meksika müdürü Vincente Fox başkanlığı kazanıp Kurumsal Devrimci Parti'nin egemenliğine son vermiş. Meksikalılar Vincente Fox için "İyi bir adaydı, ama kötü bir başkan oldu" diyorlar.

Meksika, 31 eyalet ve özel statülü başkent México'dan oluşan federal bir devlet. Ülke çok güçlü bir başkanlık sistemiyle yönetiliyor. Sistemde Senato ve Temsilciler Meclisi'nden oluşan ikili meclis sistemi var. Ama her şeye ve herkese tam ve mutlak bir şekilde hâkim olan kişi başkan. Perulu Nobel Edebiyat Ödülü sahibi yazar Mario Vargas Llosa, Meksika'nın yönetim sistemini "mükemmel diktatörlük" olarak tanımlıyor. Öte yandan bir dönem Meksika'da yaşayan Pablo Neruda ise ülkenin "en diktatörcü yönetilen demokrasi ülkesi" olduğunu söylüyor. Yanlış anlaşılmasın; Pablo Neruda bu ifadeyi tenkit etmek için değil, takdir etmek için kullanıyor.

İspanyollar Meksika'yı işgal ettikten sonra tüm kurumlarıyla ülkeye girip sömürgeleştirme sürecini bir an önce tamamlamaya çalışmışlardı. Meksika'nın sömürgeleştirilmesi sürecinin en önemli ve en güçlü birkaç aktöründen biri de Katolik Kilisesi'ydi. İşgalden sonra Katolik Kilisesi hemen Meksika'ya gidip bin bir zulümle, istisnai olarak da iyilikle, yerli halkı kendi geleneksel inançlarından vazgeçirip Hıristiyanlığa döndürmüştü. Ancak bunu katıksız bir şekilde gerçekleştirememiş. Yerli halklar geleneksel inançlarının pek çok unsurunu benimsedikleri Katolikliğin içine ustaca yerleştirmişler. Bugün Meksikalıların yüzde 83'ü Katolik, yüzde 7'si Protestan, yüzde 2'si diğer Hıristiyan mezheplerden, yüzde 5'i ateist, yüzde 3'ü ise diğer dinlere inanıyor. Bu yapısıyla Meksika Brezilya'dan sonra dünyada en fazla Katolik'in yaşadığı ikinci ülke.

Meksika'nın nüfusu yaklaşık 130 milyon civarında. Başkent México yaklaşık 20 milyonu aşan nüfusuyla dünyanın en kalabalık şehirlerinden biri. Meksika'nın işgalinden sonra İspanya'dan buraya pek çok insan gelir. Bu insanlar kendi kültürlerinin, dinlerinin, dillerinin, hayat tarzlarının yanı sıra hastalıklarını da getirirler. İşgalden sonraki 75-80 yıllık sürede yerli halkın yüzde 90-95'i İspanyolların getirdiği hastalıklardan dolayı ölür. Zaman içinde İspanyollarla yerliler karşılıklı evlenmeler yoluyla birbirine karışır ve bu karışma sonucunda Mestizo denilen yeni bir ırk ortaya çıkar. Zaten Mestizo kelimesi de "karışık, karışım" anlamına geliyor. Meksika hükümeti etnik kökene dayalı istatistiki bilgi toplamıyor. Etnik kökenlerin de sorulduğu son nüfus sayımı 1921 yılında yapıldığından ülkenin etnik yapısı bazı veriler esas alınarak tahmin ediliyor. Yapılan tahminlere göre, ülke nüfusunun yüzde 15-20'si yerlilerden, yaklaşık yüzde 5-10'u Avrupa kökenlilerden, yüzde 2'si Afrika kökenli siyahılardan, kalan kısmı ise Mestizolardan oluşuyor. Son zamanlarda Mestizo ifadesi etnik kavram olmaktan çıkarılıp, ülke insanların ortak kültür ve hayat tarzını ifade eden bir kavrama dönüştürülmeye çalışılıyor. Başta devrim sonrasının ünlü Millî Eğitim Bakanı José Vasconcelos olmak üzere bazı düşünürler, İspanyol işgali sonrası oluşan yeni etnik grubu "kozmetik ırk" (*la raza cósmica*) olarak da tanımlıyorlar.

Söylenenlere göre Meksika'nın resmi dili yok. Ancak ülkenin dili İspanyolca. Meksika dünyada İspanyolca konuşulan en kalabalık ülke. Öte yandan federal hükümet ülkede 68 dil grubundan 364 dili resmi olarak tanıyor. Sanırım fiili olarak konuşulan dil sayısı daha fazla. Arkadaşım Ana Maria, "Meksika'nın Hindistan ve Çin'den sonra dünyada en fazla dilin konuşulduğu üçüncü ülke olduğunu" söyledi.

Meksikalılar yiyip içmeyi, çalıp söyleyip dans etmeyi seven insanlar. Bu nedenle Meksika'da gerek ülke çapında gerekse en küçük yerleşim birimi itibariyle sayısız karnaval var. Bu karnavallarda ahali gayet içten ve coşkulu bir şekilde eğleniyor. Nobel Ödüllü Meksikalı şair Octavio Paz, "Bizim tek lüksümüz fiestalarıdır" deyip fiestaları, sessiz, suskun, küskün, hüznü ve ziyadesiyle yal-

nız Meksikalının kendisini dışarı atarak, tanrısı, ülkesi, dost ve arkadaşlarıyla diyalog kurma imkânı olarak tanımlıyor.

Meksika ekonomik olarak da dünyanın önemli ülkelerinde biri. 2021 verilerine göre Meksika dünyanın en büyük 15. ekonomisi ve kişi başına düşen milli gelir 8.500-9.000 ABD Doları civarında. Ülke ekonomisi, tek ürüne veya tek madene bağlı değil. Başta hizmet sektörü olmak üzere, sanayi ve tarım, alt sektörleriyle birlikte, ülke ekonomisini oluşturuyor. Meksika dünyanın en büyük altıncı petrol üreticisi. Ülke ihracatı içindeki petrolün payının 1980 yılında yüzde 61,6'dan 2020 yılında yüzde 7,3'e inmesi ülke ekonomisinin gelişip çeşitlendiğinin önemli bir göstergesi. Meksika'nın elektronik ürün üretimi alanında dünyanın altıncı ülkesi olduğunu öğrendiğimde açıkçası şaşırılmışım. Ülke, 1994 yılından itibaren Meksika, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada arasında oluşturulan NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması) üyesi. Gelir yapısıyla üst orta gelir seviyesine sahip ülke olarak kabul ediliyor. Tahminlere göre 2050 yılında Meksika dünyanın en büyük 5 ila 7. ekonomisi olacak. Ancak bütün bunlara rağmen ülkenin geliri çok adaletsiz paylaşılıyor. Nüfusun en zengin yüzde 10'luk kısmının milli gelirden aldığı pay nüfusun en fakir yüzde 10'luk kısmının aldığı paydan 30 kat fazla. OECD verilerine göre bugün Meksika nüfusunun yüzde 21,5'i yoksulluk sınırının altında bir gelirle yaşıyor.

Fransız yazar, şair, devrimci ve sürrealizm akımının önemli isimlerinden biri olan André Breton 1938 yılında geldiği Meksika için, "Dünyanın en sürreal ülkesi" diyor. Salvador Dali kısa bir süre ziyaret ettiği ülke için düşüncelerini şu şekilde ifade ediyor: "Meksika'ya bir daha gitmemin imkânı yok. Benim resimlerimden daha sürreal olan bir ülkeye tahammül edemem." Pablo Neruda ise gezmekten büyük keyif aldığı ve çok sevdiği, benim en güzel coğrafyalarımın biri olan Meksika'yı şu şekilde anlatıyor:

Çiçek veren kaktüsleri ve yılanlarıyla Meksika. Çiçek açan, dikenli Meksika. Kupkuru ve fırtınalarla dolu, renkleri, toprakları ve bitkileri olağanüstü Meksika, beni bütün büyüyle, ışık-

ğıyla sarıverdi... Meksika bir kırmızı ve firuze renkli pelerinler ülkesi. Meksika, çanak ve çömlekler, üzerinde arıların gezdiği meyveler ülkesi. Çelik mavisi, sarı dikenli tropik bitkilerin yetiştiği gözün alabildiğine uzanan topraklar ülkesi Meksika.¹

Büyük şairlerin biz sıradan insanlar yerine düşünme ve hissetme yetenekleri var. Pablo Neruda yaklaşık 80 yıl önce, benim Meksika'yla ilgili tüm düşünce ve hislerimi çok güzel ifade etmiş. Üstadın sözünün üzerine söz söylemek, kelime israfından başka bir şey değil.

1. Pablo Neruda, *Yaşadığımı İtiraf Ediyorum*, çev. Ahmet Arpad, Evrensel Basım Yayın, 5. Baskı, İstanbul, 2006, s. 157.

Fransız yazar, şair, devrimci ve sürrealizm akımının önemli isimlerinden biri olan André Breton 1938 yılında geldiği Meksika'yı "Dünyanın en sürreal ülkesi" diye tanımlarken Salvador Dali, kısa bir süre kaldığı bu ülke için, "Meksika'ya bir daha gitmemin imkânı yok. Benim resimlerimden daha sürreal olan bir ülkeye tahammül edemem" diyor. Pablo Neruda ise gezmekten büyük keyif aldığım ve çok sevdiğim, benim en güzel coğrafyalarımın biri olan Meksika'yı şöyle anlatıyor: "Çiçek veren kaktüsleri ve yılanlarıyla Meksika. Çiçek açan, dikenli Meksika. Kupkuru ve fırtınalarla dolu, renkleri, toprakları ve bitkileri olağanüstü Meksika, beni bütün büyüyle, ışığıyla sarıverdi... Meksika bir kırmızı ve firuze renkli pelerinler ülkesi. Meksika, çanak ve çömlekler, üzerinde arıların gezdiği meyveler ülkesi."

Büyük şairlerin biz sıradan insanlar yerine düşünme ve hissetme yetenekleri var. Pablo Neruda yaklaşık 80 yıl önce, benim Meksika'yla ilgili tüm düşünce ve hislerimi çok güzel bir şekilde ifade etmiş. Üstadın sözünün üzerine söz söylemek, kelime israfından başka bir şey değil.

Öte yandan, gezi kitabı yazmak, seyahatin masa başında devam eden halidir. Meksika'yı gezmek de yazmak da benim için tutkulu bir aşk gibiydi. Her ikisinin de bitmesini hiç istemedim.

Fazlı Bulut

